

Merja Lättilä

ISÄNTYTTÖ

Isäntyttö

Merja Lättilä

Isäntyttö

Merja Lättilä: Eikö Suomi olekaan saari? 2014

© 2021 Merja Lättilä

Kansien suunnittelu ja toteutus Tuija Käki-Lahtinen

Kansien kuvat Merja Lättilä

Taitto Arja Suikkanen

Kustantaja: BoD – Books on Demand, Helsinki, Suomi

Valmistaja: BoD – Books on Demand, Norderstedt, Saksa

ISBN: 9789528043256

Katu täyttyy askelista
Elämä on kuolemista
Pane käsi käteen ollaan hiljaa

...

En ilosta itke en surusta itke, jos itken
Niin itken muuten vaan
Ja muualla oon, ennen kuin huomaatkaan

Häntä rakastin paljon
Sua rakastan joskus enemmän
Ole mulle vähän aikaa hän.

Juice Leskinen: Syksyn sävel

ISÄNTYTTÖ

Prologi

Valkean lumisen maiseman halki ajaa ambulanssi kovaa vauhtia pillit soiden ja mutkia oikoen. Se saapuu omakotitalon eteen, jonne on parkkeerattu myös musta BMW. Miehet hyppäävät autosta ja kiertävät talon etupuolelle, jossa kaksi miestä lapioi lunta suuresta lumikasasta. Miehet ovat hengästyneitä ja ohimoilta virtaa hiki, vaikka on kymmenkunta astetta pakkasta. Lumi on kovaa, sillä se on katolta pudottuaan tiivistyessään kovettunut. Lumikasan reunan alta näkyy naisen jalka. Hetken kuluttua paikalle saapuu myös poliisiauto. Siitä nousee kaksi henkilöä, jotka myös siirtyvät ripeästi talon toiselle puolelle.

Paikkakunnalla ilmestyvän lehden 17.3.2014 numerossa on yksinkertainen kuolinilmoitus:

Tuuli Kaarina Nevalainen

s. 15.12.1969 k. 3.3.2014

Vain suru jää

äiti ja isä

puoliso ja tytär

sekä sukulaiset ja ystävät

Hautaus toimitettu perhepiirissä.

1.

”Luojan kiitos, nyt se on ohi”, sanoi Heidi itsekseen puoliääneen ja rojahtaa istumaan. Viimeisetkin vieraat olivat lähteneet, samoin puolisonsa Seppo. Vastapäisen talon ikkunasta paistaa vielä köyhän aurinko, joka on laske-
massa metsikön taakse. Levättyään hetken hän avaa ikkunan ja kuulee pi-
halla leikkivien lasten äänet. Päivän ukkosenraskas helle on iltaa kohti hel-
littänyt, mutta on edelleen painostava. Pihalle on kokoontunut myös aikui-
sia, jotka istuvat grillin ääressä juomassa kaljaa ja paistamassa makkaraa ja
mitä lie pihvejä. Äänten kakofonia ja grillistä nouseva tuoksu saa hetkessä
Heidin voimaan pahoin ja hän sulkee ikkunan.

Hän katsoo ympärilleen ja päättää jäädä vielä hetkeksi rauhoittumaan ja sii-
voamaan. Jonkin aikaa istuttuaan hän nousee tuolista ja alkaa kerätä käytet-
tyjä astioita, lautasia ja laseja ja vie ne keittiöön. Hän katsoo surullisena tyh-
jää, vaatimattomasti sisutettua, mutta viihtyisää kotia.

Monet muistot palaavat mieleen hänen katsoessaan ympärille. Tuossa on
hieman kulahtanut kulmasohva, jossa hänkin oli jonkun kerran nukkunut äi-
din luona käydessään. Mustaksi maalatun Lundia-kirjahyllyn hän muistaa jo
kaukaisesta lapsuudestaan. Yhdellä hyllyllä on valokuvia, jotka toivat mie-
leen yhteisiä onnellisia hetkiä ja äidille niin tärkeitä henkilöitä. Toiselle hyl-
lylle on ahdettu matkamuistoja. Häntä hymyilytti, kun hän katsoi Venet-
sasta ostettua gondolia, johon sai sytytettyä vilkkuvat valot. Toista nappia
painamalla myös saattoi kuunnella *Barcarollea*, joka on tuttu Jacques Of-
fenbachin oopperasta ”*Hoffmannin kertomukset*”. ”Juuri tämä ooppera taisi
jäädä äidin näkemäksi ja kuulemaksi viimeiseksi oopperaksi. Tähän gondo-
liin täytyy liittyä jotain todella romanttista, ei hän muuten olisi sellaista os-
tanut puhumattakaan, että olisi sen säästänyt vuosikymmeniä. Tämä ei ole
lainkaan äidin tyylinen esine,” hän jatkaa itsekseen. Hetken emmittyyään hän
painaa gondolin nappia. Musiikki tulvii huoneeseen, hieman rätisten. Hän
sulkee silmänsä ja keinuttaa itseään musiikin tahdissa, joka tuo mieleen lai-
neilla keinuvan veneen. Näitä kahta hyllyä lukuun ottamatta koko seinän
kokoinen kirjahylly on täynnä kirjoja.

Televisiota ei asunnosta löydy. Sellaista hänen äitinsä ei ollut koskaan hankkinut. Se olikin ollut nuorempana yksi äidin ja tyttären välinen riidan aihe. Hän olisi halunnut katsoa ohjelmia, joista koulussa kaverit puhuivat. Hän kuitenkin joutui olemaan hiljaa, välillä vain vähän nyökäten ja jotain ympäripyöreää ynähdellen. Ei hän voinut kertoa, että heillä ei ollut telkkaria. Tämän tiesi vain harva luokkatoveri. Onneksi näin, sillä se olisi ollut oiva koulukiusaamisen aihe. Yksi lisää niihin moniin, joista häntä oli kiusattu ja joutunut kärsimään. Äidille hän ei ollut halunnut kertoa kiusaamisesta. Ehkä äiti oli sen kuitenkin tunnistanut hänen käytöksestään. Hän mietti sitä, miten koulukiusaaminen tänä päivänä tuntui puheista ja lehtikirjoituksista päätellen olevan paljon julmempaa kuin 30 vuotta sitten. Mutta kyllä se silloinkin sattui.

Hänen äitinsä Soile Tikala oli muuttanut paikkakunnalle syksyllä 1975 eli melkein 40 vuotta aikaisemmin. Yksi äidin lempiharrastuksista oli musiikki. Hänellä oli kattava levykokoelma klassista ja oopperamusiikkia. Hänellä oli kausikortti naapurikaupungin orkesterin konsertteihin, mutta oopperaan päästäkseen hän joutui lähtemään Helsinkiin, joskus myös ulkomaille.

Äidillä oli monia muistoja Veronan Oopperajuhlista, jotka järjestetään lähes 2000 vuotta vanhalla roomalaisten rakentamalla Arenalla, Miten monta kertaa äiti olikaan kertonut haltioituneena siitä upeasta tunnelmasta, joka syntyy jo ennen esitystä. Hän oli kutsunut sitä ”kokonaisvaltaiseksi elämykseksi”. Pari tuntia ennen esityksen alkua ihmiset alkavat siirtyä Piazzalta Arenan korkeiden kiviseinien sisäpuolelle. Ensimmäisinä ne, joilla ei ole numeroitua istuinpaikkaa. He nousevat ylimmille marmorisille portaille. Viimeisinä sisään tulevat alhaalla kalleimmilla paikoilla istuvat, silkkiin, samettiin ja turkiksiin pukeutuneet. Ohjelma-, jäätelö-, istuintyyny- ja juomakauppiat kulkevat näppärästi kapeilla käytävillä portaita ylös-alas. Esitys alkaa vasta yhdeksältä illalla, pimeyden jo laskeuduttua. Näyttämön valot kuitenkin houkuttelevat pääskysyet paikalle. Katsomossa ihmiset sytyttävät pienen kynttilän. Siinä hiljaisuudessa kuuluu myös korkealta pääskysten kirskunta.

Tunnelma tiivistyy, kun kapellimestari saapuu paikalle, nostaa käden ja tah-tipuikon. Satapäinen orkesteri alkaa soittaa täysin hiljennellä Arenalla. Se on maaginen hetki. Äiti oli kertonut, että eräänä kesänä *Aidan Radamesin*

osaa lauloi nuori, maailmanmaineeseen noussut tenori *Luciano Pavarotti*. Toinen näytös jouduttiin keskeyttämään, kun hänen äänensä sortui. Tällöin koko kymmentuhantinen katsomo puhkesi itkuun, äiti siinä mukana. Italialaiset rakastavat oopperaa ja osoittavat sen avoimesti. Ja vastaavasti inhonsa yhtä avoimesti. Niinhän jo vanhat roomalaiset osoittivat mielipiteensä gladiaattoritaistelujen jälkeen joko peukkua nostamalla tai sen alaspäin kääntämällä. Silloinkin oltiin tällä Arenalla.

Äiti oli ollut aktiivinen niin työssä kuin vapaa-ajallaankin. Hän oli harrastanut kuorolaulua koko ikänsä. Täällä kuorosta oli tullut hänelle perhe. Hänellä oli absoluuttinen sävelkorva ja hyvä rytmitaju. Mutta parasta oli hänen korkea, kirkas ja puhdas sopraanonsa. Se ei vanhetessaankaan särkynyt vaan säilyi eheänä loppuun asti, vaikka äänen voimakkuus oli jo hieman viimeisinä vuosina heikentynyt. Ei ollut vaikeata saada äidin kuoroystävistä kokoon pientä naiskuoroa, joka lauloi kappelissa äidin toivotat virret. Pisteenä i:n päällä oli *Faurén Requiemin Paradiso-osa*. Sen melodia ja sanat ovat uskottoman rauhoittavia, kaunista lohdutusta, toivoa ja uskoa henkiviä. Tämä musiikki saa jopa kuoleman tuntumaan kauniilta. Heidin korvissa soi vieläkin kaunis laulu, joka sai silmät kostumaan.

Uurnan äiti oli toivonut laskettavan samaan hautaan oman äitinsä kanssa. Äidin toiveena oli myös, että kappelissa järjestetystä siunaustilaisuudesta tulisi lyhyt, intiimi ja harras. Mutta vastapainoksi tälle pitäisi muistotilaisuudesta eli jatkoista tulla hauskat. Sen hän toivoi järjestettävän kotiinsa, jonne lähimmät ystävät kokoontuisivat siunaustilaisuuden jälkeen. Nyt jatkoilla saatiinkin kuulla ystävien lämpimiä muistoja, iloisia ja vähän haikeita, ja välillä tietysti laulettiin. Ystävät olivat erityisen otettuja siitä, miten Soile oli toivonut heidän tulevan hyvästelemään arkulle: kaikki yhtäkaa – kaikki samanarvoisina, ei toinen toistaan parempana tai vähempiarvoisena. Jokaiselle oli varattu yksi valkoinen ruusu, joka laskettiin samanaikaisesti arkulle.

Soile oli, ollessaan vielä täysissä sielun- ja ruumiinvoimissa, suunnitellut koko siunaustilaisuuden ohjelman muistotilaisuutta myöten. Hän oli jopa päättänyt mitä muistotilaisuudessa tuli nauttia. Aikaisemmin tirisevää pihviä rakastava Soile oli sairauden edetessä keventänyt ruokavaliotaan ja siirtynyt viimeisinä vuosina lähes yksinomaan kala- ja vihannesruokiin, joka

nyt näkyi myös muistotilaisuuden tarjoilussa. Koska tarjolla oli vain kylmiä ruokia, ei kenenkään tarvinnut pitää huolta siitä, että ruoka pysyy lämpimänä. Silliä, silakkaa, savusiikaa, graavia lohta, keitettyjä munia ja kahdenlaista salaattia ja tietysti muunneltu mansikka-Pavlova, joka oli ollut hänen jälkiruokabravuurinsa. Tähän tarvittu marenki oli mikromarenkia, joka valmistui parissa minuutissa. Sen valmistaminen ei vienyt Heidiltä käytännössä juurikaan aikaa. Äiti ei myöskään ollut unohtanut mainita ruokiin sopivia viinejä ja snapsia sekä kahvia avec – eli kuivaa elsassilaista valkoviiniä, Koskenkorvaa, kuplavettä ja Kolmen tähden jaloviinaa. Äiti halusi hauskat hautajaiset ja ne hän myös sai. Näin ainakin Heidin mielestä, kun hän kertasi päivän tapahtumia.

Astioiden tiskaaminen oli kuin terapiaa. Heidi pesi lasin ja lautasen kerrallaan, laittoi ne kuivumaan ja lopuksi hän kuivasi lasit niin, ettei niihin jäänyt vesipisaran läikkiä. Samoin hän teki hopeisille aterimille, jotka oli joutunut kiillottamaan ennen vieraiden tuloa. Hän ei muistanut eikä tiennyt, koska niitä oli käytetty edellisen kerran. Niiden tummumisesta päätellen siitä oli aikaa. Eikä hän myöskään osannut arvioida, koska niitä tultaisiin käyttämään seuraavan kerran. Aterimet äiti oli saanut perintönä äidiltään.

Tämän urakan jälkeen Heidi istuutui kuin lamautuneena suureen, jo vaalean läikikkään ruskeaksi muuttuneeseen nahkaiseen laiskanlinnaan. Se oli ollut äidin lempipaikka. Mieleen tulvi tapahtumia lapsuudesta ja nuoruudesta. Olihan heillä ollut paljon erimielisyyksiä, mutta kyllä voiton kuitenkin vei yhteiset onnen ja onnistumisen hetket. Vasta vanhempana hän osasi arvostaa äidin viisasta, positiivista ja rakentavaa elämänsäntettä ja loogista kasvatusta. Teini-ikäisenä hän oli tietysti kritisoinut äidin kasvatustapoja. Silloin hän myös päätti, että heti täysikäiseksi tultuaan hän ottaa äidinäidin tyttönimen omaksi sukunimekseen. Se oli merkki siitä, että hänellä on oma tahto ja oikeus omaan elämään. Olihan se sukunimi, Rosenbaum sitä paitsi paljon hienompi kuin Tikala. Ja tämän hän myös teki. Häntä kyllä harmitti, kun äiti oli tästä tempauksesta tyytyväinen eikä suinkaan suuttunut, niin kuin hän oli olettanut.

Hautajaisia varten hankittu musta jakkupuku alkoi kiristää ja ahdistaa sekä fyysisesti että henkisesti. Nämä vaatteet merkitsevät hänelle nyt yhden ajanjakson loppua. Hän vaihtoi päälle vanhat, jo hieman kuluneet, pehmeät

metsänvihreät samettihousut ja ruudullisen flanellipaidan ja veti jalkoihin äidin kutomat raidalliset villasukat. Heidi on ajatuksissaan siirtänyt hetkeä, jolloin täytyy alkaa miettiä, miten tästä eteenpäin. Hän toteaa karusti, että nyt on tullut se hetki.

Hän istui pitkään täysin liikkumattomana, ajatukset harhailivat ties missä. Mutta vaikka hänellä on rauha sielussa, niin jossain sielun perukoissa vaani kuitenkin jokin epävarma ja empivä tunne.

Heidi on onnellinen, että äidin lähtö oli sittenkin rauhallinen. Se tapahtui yöllä äidin nukkuessa. Hän on samalla kuitenkin myös onneton muistellessaan, miten kamalia kipuja äidillä oli viimeisinä päivänään. Hän ihmetteli, ettei mikään, ei edes morfiini, ollut helpottanut ja poistanut kipuja. ”Hän joutui kokemaan helvetin tuskat, ennen kuin sai rauhan. Onneksi ennätimme keskustella ja sopia monista asioista, vaikka jäi jotain puhumattakin. Hautajaisistakin tuli mielestäni juuri sellaiset kuin äiti halusi – hauskat, kauniit, lämminhenkiset ja vain lähimpien ystävien läsnä ollessa”, hän sanoi ihan huomaamattaan ääneen.

Kuulostaa hassulta, että aikuisesta sanotaan, että hän on orpo, niin kuin hänelle tänään puolileikillään oli sanottu. Mutta onko hän? Äiti ei koskaan paljastanut hänelle biologisen isänsä nimeä, ei myöskään kertonut minkälainen tämä oli tai missä hän asui tai mitä hän teki. Hän oli aina vain vastannut, ”ettei tiedä ja sillä siisti.” Juuri tämä oli ollut useamman kuin yhden riitaisen yhteenoton aihe. Se oli välillä katkaista heidän suhteensa kokonaan. Muutama kerran hän oli muuttamassa pois, mutta Soile-äiti oli saanut tilanteen rauhoitettua. Ja hän oli jäänyt. Hänellä olisi ollut mielestään oikeus tietää isänsä nimi. Ja nyt on viimeinenkin mahdollisuus mennyt. Hän istuu ja ajattelee.

”Luoja. Koska olen istunut paikallani kolme tuntia tekemättä mitään? Paikat on ihan puuduksissa, enkä muista, koska olisin ollut paikalla näin pitkään, sillä aina on kiire tai täytyy mennä jonnekin tai tehdä jotain. Taidanpa jäädä tänne yöksi. Soitan Sepolle, ettei minua turhaan odota.”

Sitten hän ottaa äidin sängystä tyynyn ja peiton ja menee nukkumaan, ei äidin sänkyyn vaan sohvalle, sille tutulle. Hän nukkuu rauhottomasti ja näkee omituisia unia. Näistä hän aamulla muistaa vain, että yhdessä unessa oli

hänelle tuttuja ja tuntemattomia ihmisiä leikkimässä piirileikkiä nuotion ympärillä jollain hänelle täysin tuntemattomalla rannalla. Toisessa unessa hän on syksyisessä metsässä poimimassa sieniä, mutta se keskeytyy, kun kuuluu pamaus ja hän näkee miehen juoksevan puiden takaa. Tähän hän herää. Unet askarruttavat vieraudessaan ja outoudessaan. Siitä on vuosikymmeniä, kun hän on ollut nuotion ympärillä tai ollut hirvestyksen aikaan metsässä. Hän päättää kertoa unista Sepolle, kunhan pääsee kotiin.

Äidin ainoana perillisenä Heidin tehtäväksi jää kuolinpesän selvitys. Miten vaikeaa onkaan lähteä setvimään toisen kotia, omaisuutta ja mahdollisia salaisuuksia, vaikka kyseessä on oma äiti. Hän kerää voimia, niin henkisiä kuin fyysisiäkin, ennen kuin ryhtyy toimeen. Siksi menee viikko ja vielä toinenkin ennen kuin hän saa koottua itsensä ja ryhtyy tähän välttämättömään tehtävään. Hän haluaa tehdä sen yksin, sillä hänestä tuntuisi pahalta, jos ulkopuoliset ”penkoisivat”, hänen äitinsä kodin. Tuntuu kuin hän itsekin olisi tunkeilija.

Äiti on ollut järjestyksen ihminen, mikä helpottaa tilannetta. Heidi aloittaa äidin ”arkistosta”, ja hämmästytyy kuinka hyvässä järjestyksessä kaikki paperit ovat. Yhdessä kansiossa ovat kaikki vakuutuksiin liittyvät asiapaperit, toisessa taas laskut ja pankkitositteet, kolmannessa verotukseen liittyvät paperit jne.

”Kehenkähän minä olen tullut, kun en saa mitään papereita järjestykseen?” hän miettii hymähtäen itsekseen. Kirjat ovat kirjailijoiden nimen mukaisessa aakkosjärjestyksessä. Hän muistaa lukeneensa lehdestä jostain ns. julkkiksesta artikkelin, jossa toimittaja kehuu heidän kaunista kirjahyllyä, sillä se oli järjestetty kirjojen selkämysten värin mukaan. Niinpä. Voihan sen niinkin tehdä.

Valokuva-albumit ovat aikajärjestyksessä. Niiden selkämyksistä näkee paitsi maininnan miltä ajalta niin myös miltä matkalta tai mistä tilaisuudesta kuvat ovat. Heidi hämmästytyy, kun huomaa, että kaikkien matkakuvaa-albumien mukana on käsin kirjoitettu matkapäiväkirja. Tätä hän ei tiennytkään. Hän miettii, että silloin kun äiti alkuaikoina matkusteli, ei Ifolorin kuva-albumeja vielä ollut keksitty. Jos olisi ollut, niin äiti olisi varmasti tehnyt

kuvakirjat matkoistaan. Tietokoneet kiinnostivat häntä ja hän osasikin käyttää niitä tehokkaammin kuin tyttärensä Heidi. Heidi mietti, mitä ihmettä hän tekee äidin tietokoneelle. Hän ei missään nimessä halua lähteä tutkimaan lukuisia tiedostoja, vaan päätti hävittää sen. Mutta sitä ennen koneen kovalevy täytyy rikkoa.

On aika helppoa päättää mitä tehdä kaikille kirjoille. ”Olen lukenut lähes kaikki hyllyssä olevat kirjat, joten kotiin en niitä vie. Osan voin tarjota divariin mutta suurin osa täytynee heittää pois. Ei näitä kukaan ota, eivät kelpaa enää kenellekään. Ei edes senioritaloihin tai sairaaloihin eivätkä kaikki kirpparitkaan ota enää kirjoja hyllyihinsä pölyttymään. Kauheaa kun täytyy heittää kirja roskiin.”

Heillä oli äidin kanssa ollut samanlainen musiikkimaku, joten levyt hän päättää viedä kotiinsa. Vanhoja levysoittimia hän ei kuitenkaan ota mukaan, sillä heillä oli kotona uudet ja hienot laitteet niin vinyylilevyjen kuin CD-levyjen soittoa varten.

Sitten hän mietti mitä tehdä huonekaluille, pikkutavaralle ja äidin vaatteille. ”Parasta että lajittelen kaikki kolmeen kasaan: ensimmäinen minulle, toinen kaatopaikkaa ja kolmas Pelastusarmeijan noutoa varten.” Hän raivaa tilaa olohuoneen lattialle ja alkaa systemaattisen lajittelun. Tyytyväisenä hän toteaa, että ensimmäisestä kasasta tulee kaikkein pienin. ”Näin sitä pitää!”

”Vielä pari kaappia ja sitten kaikki on selvitetty. Voi ei, tuolla on vielä pari yläkaappia.” Hän nousee tuolille tarkistaakseen yläkaappien sisällön. Ensimmäisessä on vieraita varten varattuja tyynyjä ja peittoja, mutta toisessa, ihan takimmaisessa nurkassa on vain yksi narulla sidottu pahvilaatikko. ”Mitähän aarteita täältä löytyy? Äiti on sen vuosia sitten asuntoon muuttaessaan varmaan laittanut pois silmistä ja unohtanut, joten se on myös jäänyt pois mielestä. Ihan selvästi tämän laatikon päällä on vuosikymmenten pöly.”

Heidi nostaa laatikon lattialle, hakee keittiöstä sakset ja leikkaa narun. Laatikossa näyttää olevan vanhoja kirjoja, joitakin todistuksia, lehtileikkeitä ja lapsuuden muistikirja, johon mm. Meiju on kirjoittanut tutisevalla eka-luokkalaisen käsialalla tervehdyksen ”Kun kirppu puree sinua, niin muista silloin minua”, ja Anne taas ”Kun lehdet putoo ja kannet jää, niin kansis säilyy muisto tää”. Hän lukee läpi koko muistikirjan, jossa lähes joka sivulle

on liimattu kiiltokuva ja hymyilee itsekseen. Vuosilukua ei ole missään, mutta kyseessä lienee 50-luvun loppupuoli.

Laatikosta löytyy myös valokuva-albumi, joka on ihan erinäköinen kuin kaikki kirjahyllyssä olevat. Se on ohut ruskea nahkakantinen, jonka etukan-nessa on painettuna korkokuvana upea kotka siivet levällään. Se on matala-lampi ja leveämpi kuin tavalliset A-4 kokoiset kansiot. Sen kannet ja sivut on sidottu yhteen sinisellä silkkipunoksella, jonka päät roikkuvat jo hieman nuhraantuneina mutta ehjinä. Hän ottaa albumin käteensä ja alkaa selata pahvisia, harmaanruskeita sivuja, joiden välissä on silkkipaperi. Hän hivelee hienoa ohutta, himmeää, hämähäkinverkko-kuvioista läpinäkymätöntä silkkipaperia, joka kahisee hänen kääntäessään paksuja pahvisivuja. Ensimmäisillä sivuilla on pieniä, mustavalkoisia kuvia ihmisistä, joista hänellä ei ole minkäänlaista tietoa. ”Keitä nämä ihmiset ovat, heidän täytyy olla äidin sukulaisia? Olenhan minä joihinkin tutustunut, mutta näitä en tunnista. Isän sukuahan en tunne lainkaan.” Mieleen nousee myös kysymys, miksei ole nähnyt tätä albumia aikaisemmin. ”Keneltä voisın kysyä? Ketkä ovat olleet äidin ystäviä hänen nuoruudestaan lähtien, jotka tietäisivät jotain äidin silloisesta elämästä? Ja jotka haluaisivat muistella äidin nuoruutta minun kanssa.” Heidi selaa albumia eteenpäin ja sitten tulee vastaan kuva, josta hän tunnistaa äidin ystävättären Maikki Peltosen. ”No mutta Maikiltahan voin kysellä näistä henkilöistä, hänhän oli äidin paras ystävätär aina lukiosta lähtien. Kas kun en tullut häntä ajatelleeksi. Olihan hän hautajaisissakin. Ei hän kyllä paljon muistotilaisuudessakaan äidin tästä nuoruudenajasta kertonut, mutta varmaan hän näistä ihmisistä ainakin joitakin tunnistaa” hän ajattelee tyytyväisenä.

Alinna laatikon pohjalla on pari muovikantista päiväkirjaa, joissa molemmissa on lukot, mutta avaimia ei laatikon pohjalta löydy. Hän tietää, että päiväkirjat ovat yksityisiä eikä hyviin tapoihin kuulu lukea niitä. Kiusaus on kuitenkin liian suuri. Hän miettii vielä kerran lukeako vai laittaako roskiin. Hän vääntää lukot auki ja päättää lukea.

Heidi ei tajua ajan kulua syventyessään päiväkirjoihin. Eikä hän myöskään tajua miten tyrmistynyt on lukemastaan.

2.

Perunkirjoitus ja kaikki siihen liittyvät toimenpiteet on tehty. Hän soittaa Maikille.

”Hei, Heidi täällä. Piti oikein soittaa ja kiittää sinua äidin hautajaisten järjestelyavusta. Nyt olen saanut kaikki pakolliset hommat tehtyä ja laittanut asunnon myyntiin. En halua ruveta ajattelemaan mahdollisia vuokralaisia. Sitä ennen asuntoon pitäisi tehdä jonkinlainen remontti, eikä siihenkään minulla ole haluja. Täytyy toivoa, että se menee nopeasti kaupaksi.”

”Heidi, kiva kuulla sinusta. Eihän minun osuuteni niin kummoinen ollut. Järjestelyjä helpotti, kun äitisi oli kaiken suunnitellut. Mutta mitenkäs teillä, joko pahin on ohi? Miten voit ja jaksat?”

”Vielä ottaa vähän voimille eikä mene päivääkään, etten miettisi äitiä ja sitä, miten hän reagoisi siihen ja siihen asiaan, jonka olisin hänelle kertomassa. Olo on vähän kaksijakoinen – toisaalta onnellinen ja toisaalta surullinen.”

”Tiedän, tuttu tunne. Surun käsittely vie aikaa, mutta kyllä se ajan mittaan helpottaa. Suru helpottaa mutta kaiho jää. Puhun nyt omasta kokemuksesta. Minunkin äiti kuoli suhteellisen nuorena, ei kovinkaan monta vuotta sitten.”

”Kuule, olen mennyt läpi äidin jäämistön. Et varmaan usko, mutta yksi todellinen yllätys sieltä löytyi. Yhden yläkaapin taaimmaisesta nurkasta löytyi pieni pahvilaatikko, jossa oli mm. pari päiväkirjaa ja yksi valokuva-albumi. Musta-valkoiset kuvat ovat säilyneet hyvinä, mutta värikuvista, jotka ihan selvästi ovat uudempia, on jäänyt lähes yksinomaan keltainen väri. Vähän sama ilmiö oli äidin muissa värikuvissa, jotka löysin kirjahyllystä ja jotka oli hienosti arkistoitu kansioihin. Hurjia ja kurjia kuvia! Keitä näissä kuvissa on, en tiedä kuin muutaman, sinut toki tunnistan ja pari muuta, mutta aika moni kasvo jää vieraaksi. Osaisitkohan sinä auttaa minua tunnistamisessa?”

”Riippuu ihan siitä, miltä ajalta kuvat ovat, mutta jos minä niissä näyn, niin sitten kyseessä on jo sen ajanjakson kuvia, jolloin tutustuttiin ja alettiin liikkua Soilen kanssa yksissä. Meistähän tuli bestikset lukiossa. Nyt kun tarkemmin ajattelen, niin en minäkään ole kuviin, en uudempiin enkä

Kuolema on joskus odotettu, luonnollinen. Joskus äkillinen, odottamaton.

Akaanlahdessa elämä näyttää rauhalliselta. Pinnan alla on kuitenkin jännitteitä. Mustasukkaisuutta, pelkoja, väärinymmärryksiä. Hirvestyskausi alkaa. Raaka murha havahduttaa koko kylän.

Rikoskomisario Arvetvuori aloittaa tutkimukset. Salaisuus toisensa jälkeen paljastuu. Tutkimus ei kuitenkaan edisty. Onko mikään sitä, miltä se näyttää? Onko murhalla ja kevään tapahtumilla joku yhteys?

Yllätyksiä riittää. Murhaajan selvittyä selviää jotain muutakin.

